

Briuselis, 2022 m. spalio 5 d.
(OR. en)

13219/22

Tarpinstitucinė byla:
2022/0311 (NLE)

ECOFIN 967
UEM 243
FIN 1035

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. spalio 5 d.
kam:	Tarybos generaliniam sekretoriatui
Komisijos dok. Nr.:	COM(2022) 508 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMO, kuriuo iš dalies keičiamas įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1353, kuriuo Lenkijos Respublikai pagal Reglamentą (ES) 2020/672 suteikiama laikina parama nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2022) 508 final.

Priedama: COM(2022) 508 final

Briuselis, 2022 10 05
COM(2022) 508 final

2022/0311 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1353, kuriuo Lenkijos Respublikai pagal Reglamentą (ES) 2020/672 suteikiama laikina parama nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

- **Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai**

Tarybos reglamente (ES) 2020/672 (toliau – SURE reglamentas) nustatyta teisinė sistema, pagal kurią valstybėms narėms, kurios dėl COVID-19 protrūkio patiria didelį ekonomikos sukrėtimą arba kurioms kyla didelė tokio sukrėtimo grėsmė, teikiama Sąjungos finansinė parama. Parama pagal SURE skirta pirmiausia sutrumpinto darbo laiko tvarkos ar panašioms priemonėms, kuriomis siekiama apsaugoti darbuotojus ir savarankiškai dirbančius asmenis ir taip sumažinti nedarbo ir pajamų praradimo mastą, finansuoti, taip pat naudojama kaip papildoma priemonė tam tikroms su sveikata susijusioms priemonėms, visų pirma darbo vietoje, finansuoti.

2020 m. rugpjūčio 6 d. Lenkija paprašė Sąjungos finansinės paramos ir 2020 m. rugsėjo 25 d. Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2020/1353 Taryba Lenkijai suteikė finansinę paramą, kad papildytų jos nacionalines pastangas mažinti COVID-19 protrūkio poveikį ir reaguoti į protrūkio socialinius bei ekonominius padarinius darbuotojams ir savarankiškai dirbantiems asmenims.

2022 m. rugsėjo 19 d. Lenkija paprašė Sąjungos išplėsti priemonių sąrašą, pateiktą Tarybos įgyvendinimo sprendime (ES) 2020/1353.

Pagal SURE reglamento 6 straipsnio 2 dalį Komisija pasikonsultavo su Lenkijos valdžios institucijomis, kad patikrintų, ar dėl COVID-19 pandemijos staiga smarkiai padidėjo faktinės ir numatytos išlaidos, tiesiogiai susijusios su Lenkijos darbo rinkos priemonėmis ir su sveikata susijusiomis priemonėmis. Visų pirma, tai susiję su naujomis priemonėmis:

- a) PGR diagnostinių tyrimų atlikimo finansavimu. Sveikatos apsaugos ministras Valstybiniam sveikatos fondui nurodė sudaryti sutartis su suinteresuotomis laboratorijomis dėl SARS-CoV-2 diagnostinių AT-PGR tyrimų atlikimo. Tyrimų išlaidos buvo finansuojamos iš valstybės biudžeto ir buvo proporcingos besikreipiančių atlikti tyrimus asmenų skaičiui;
- b) papildomos mėnesinės piniginės išmokos medicinos specialistams ir vienkartinės papildomos piniginės išmokos kitiems sveikatos priežiūros darbuotojams, kovojantiems su COVID-19, skyrimu. Išmoka buvo skiriama asmenims, kurie dalyvavo teikiant sveikatos priežiūros paslaugas ir turėjo tiesioginį kontaktą su SARS-CoV-2 virusu užsikrėtusiais ir įtariamais užsikrėtusiais pacientais medicinos įstaigų organizaciniuose padaliniuose. Sveikatos apsaugos ministras Valstybiniam sveikatos fondui nurodė išmokoms numatytas lėšas pervesti medicininę veiklą vykdančioms gydymo įstaigoms.

Lenkija pateikė Komisijai atitinkamą informaciją.

Atsižvelgdama į turimus įrodymus, Komisija siūlo Tarybai priimti įgyvendinimo sprendimą, kuriuo būtų išplėstas priemonių, dėl kurių Taryba jau suteikė finansinę paramą Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2020/1353, sąrašas.

Su sveikata susijusių priemonių, dėl kurių Lenkija pateikė prašymą 2022 m. rugsėjo 19 d., suma sudaro 1 672 546 359 EUR.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šis pasiūlymas visiškai atitinka Tarybos reglamentą (ES) 2020/672, pagal kurį teikiamas pasiūlymas.

Šis pasiūlymas papildo kitą Sąjungos teisės priemonę, skirtą teikti paramai valstybėms narėms ekstremaliųjų situacijų atveju, t. y. 2002 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2012/2002, įsteigiantį Europos Sąjungos solidarumo fondą (ESSF) (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 2012/2002). 2020 m. kovo 30 d. priimtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/461, kuriuo ta priemonė iš dalies keičiama siekiant išplėsti jos taikymo sritį į ją įtraukiant didelio masto ekstremaliąsias visuomenės sveikatos situacijas ir apibrėžti konkrečius tinkamus finansuoti veiksmus.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Pasiūlymas yra įvairių priemonių, parengtų reaguojant į dabartinę COVID-19 pandemiją, pavyzdžiui, Atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyvos, dalis ir papildo kitas priemones, kuriomis remiamas užimtumas, pavyzdžiui, Europos socialinį fondą ir Europos strateginių investicijų fondą (ESIF) / „InvestEU“. Šis pasiūlymas, kuriuo suteikiama galimybė skolintis ir skolinti, siekiant šiuo konkrečiu COVID-19 protrūkio atveju paremti valstybes nares, veikia kaip antroji gynybos linija – juo remiantis bus finansuojamos sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašios priemonės, padedančios išlaikyti darbo vietas ir taip nuo nedarbo rizikos apsaugoti darbuotojus bei savarankiškai dirbančius asmenis.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Šios priemonės teisinis pagrindas yra Tarybos reglamentas (ES) 2020/672.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Pasiūlymas parengtas atsižvelgiant į valstybės narės prašymą ir parodo Europos solidarumą, valstybėms narėms, nukentėjusioms nuo COVID-19 protrūkio, teikiant Sąjungos finansinę paramą laikinų paskolų forma. Kaip antroji gynybos linija, tokia finansinė parama laikinai padeda vyriausybėms finansuoti padidėjusias viešąsias išlaidas, susijusias su sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašiomis priemonėmis, siekiant padėti išlaikyti darbo vietas ir taip nuo nedarbo ir pajamų praradimo rizikos apsaugoti darbuotojus ir savarankiškai dirbančius asmenis.

Tokia parama padės nukentėjusiems gyventojams, taip pat padės sušvelninti tiesioginį socialinį ir ekonominį dabartinės COVID-19 krizės poveikį.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą. Juo neviršijama to, kas būtina priemonės tikslams pasiekti.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Kadangi pasiūlymą reikėjo parengti skubiai, kad Taryba spėtų laiku jį priimti, surengti konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis nebuvo įmanoma.

- **Poveikio vertinimas**

Dėl skubaus pasiūlymo pobūdžio poveikio vertinimas nebuvo atliktas.

4. **POVEIKIS BIUDŽETUI**

Komisija turėtų galėti sudaryti sutartis dėl skolinimosi finansų rinkose, kad perskolintų tokias lėšas finansinės paramos pagal priemonę SURE prašančiai valstybei narei.

Be valstybių narių teikiamų garantijų, sistemoje įtvirtintos kitos apsaugos priemonės, užtikrinančios jos finansinį patikimumą:

- griežtas ir konservatyvus požiūris į finansų valdymą;
- paskolų portfelio sudarymas apribojant koncentracijos riziką, metinę poziciją ir pernelyg didelę poziciją atskirų valstybių narių atžvilgiu, kartu užtikrinant, kad pakankamai išteklių būtų galima suteikti toms valstybėms narėms, kurioms jų labiausiai reikia, ir
- galimybės refinansuoti skolą.

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1353, kuriuo Lenkijos Respublikai pagal Reglamentą (ES) 2020/672 suteikiama laikina parama nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2020 m. gegužės 19 d. Tarybos reglamentą (ES) 2020/672 dėl Europos laikinos paramos priemonės nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti (SURE) sukūrimo¹, ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) atsižvelgdama į 2020 m. rugpjūčio 6 d. Lenkijos prašymą, Taryba Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2020/1353² suteikė Lenkijai finansinę paramą paskolos, kuri neviršija 11 236 693 087 EUR ir kurios ilgiausias vidutinis gražinimo terminas yra 15 metų, o prieinamumo laikotarpis – 18 mėnesių, forma, kad papildytų Lenkijos nacionalines pastangas mažinti COVID-19 protrūkio poveikį ir reaguoti į to protrūkio socialinius bei ekonominius padarinius darbuotojams ir savarankiškai dirbantiems asmenims;
- (2) Lenkija turėjo panaudoti paskolą sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašioms priemonėms finansuoti, kaip nurodyta Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2020/1353 3 straipsnyje;
- (3) COVID-19 protrūkis imobilizavo didelę Lenkijos darbo jėgos dalį. Dėl to Lenkijoje tebėra smarkiai padidėjusios viešosios išlaidos, susijusios su naujomis priemonėmis, būtent PGR tyrimais ir pinigineis išmokomis su COVID-19 kovojantiems sveikatos priežiūros darbuotojams;
- (4) COVID-19 protrūkis ir išskirtinės priemonės, kurias Lenkija įgyvendino 2020, 2021 ir 2022 m. siekdama suvaldyti tą protrūkį ir jo socialinį, ekonominį bei su sveikata susijusį poveikį, turėjo ir vis dar turi didžiulį poveikį viešiesiems finansams. 2020 m. Lenkijos valdžios sektoriaus deficitas ir skola sudarė atitinkamai 6,9 % ir 57,1 % bendrojo vidaus produkto (BVP), o 2021 m. pabaigoje šie rodikliai sumažėjo iki atitinkamai 1,9 % ir 53,8 %. Pagal Komisijos 2022 m. pavasario prognozę 2022 m. pabaigoje Lenkijos valdžios sektoriaus deficitas ir skola sudarys atitinkamai 4,0 % ir 50,8 % BVP. Remiantis Komisijos 2022 m. vasaros prognoze numatoma, kad 2022 m. Lenkijos BVP padidės 5,2 %;

¹ OL L 159, 2020 5 20, p. 1.

² 2020 m. rugsėjo 25 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1353, kuriuo Lenkijos Respublikai pagal Reglamentą (ES) 2020/672 suteikiama laikina parama nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti (OL L 314, 2020 9 29, p. 45).

- (5) 2022 m. rugsėjo 19 d. Lenkija paprašė Sąjungos išplėsti priemonių, kurioms Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2020/1353 jau buvo suteikta finansinė parama, sąrašą, kad galėtų toliau papildyti 2020, 2021 ir 2022 m. dėtą nacionalines pastangas mažinti COVID-19 protrūkio poveikį ir reaguoti į protrūkio socialinius ir ekonominius padarinius darbuotojams ir savarankiškai dirbantiems asmenims (toliau – prašymas). Visų pirma, Lenkija nustatė keletą su sveikata susijusių priemonių, skirtų kovoti su COVID-19 protrūkiu, kaip nurodyta 6–7 konstatuojamosiose dalyse;
- (6) remdamasis 2020 m. kovo 2 d. Įstatymu dėl specialių sprendimų, susijusių su COVID-19, kitų infekcinių ligų ir jų sukeltų krizinių situacijų prevencija, kova su jomis ir jų likvidavimu³, sveikatos apsaugos ministras Valstybiniam sveikatos fondui nurodė sudaryti sutartis su suinteresuotomis laboratorijomis dėl SARS-CoV-2 diagnostinių AT-PGR tyrimų atlikimo. Tyrimų išlaidos buvo finansuojamos iš valstybės biudžeto ir buvo proporcingos besikreipiančių atlikti tyrimus asmenų skaičiui. Kaip nurodyta prašyme, pagal SURE prašoma finansuoti tik 2020 m. ir 2021 m. patirtas išlaidas. Priemonė yra nauja ir buvo įgyvendinama nuo 2020 m. balandžio mėn. pabaigos iki 2022 m. kovo mėn. pabaigos;
- (7) remdamasis 2020 m. kovo 2 d. Įstatymu dėl specialių sprendimų, susijusių su COVID-19, kitų infekcinių ligų ir jų sukeltų krizinių situacijų prevencija, kova su jomis ir jų likvidavimu⁴, ir 2020 m. rugpjūčio 14 d. Įstatymu dėl tam tikrų teisės aktų pakeitimo, siekiant užtikrinti sveikatos apsaugos veikimą COVID-19 epidemijos metu ir jai pasibaigus⁵, sveikatos apsaugos ministras Valstybiniam sveikatos fondui nurodė medicininę veiklą vykdančioms gydymo įstaigoms pervesti lėšas, numatytas piniginiams išmokoms sveikatos priežiūros darbuotojams, kovojantiems su COVID-19, kaip nurodyta prašyme. Priemonė skirta papildomos mėnesinės piniginės išmokos medicinos specialistams ir vienkartinės papildomos piniginės išmokos kitiems sveikatos priežiūros darbuotojams skyrimo išlaidoms padengti. Išmoka buvo skiriama asmenims, kurie dalyvavo teikiant sveikatos priežiūros paslaugas ir turėjo tiesioginį kontaktą su SARS-CoV-2 virusu užsikrėtusiais ir įtariamais užsikrėtusiais pacientais medicinos įstaigų organizaciniuose padaliniuose. Pagal SURE prašoma finansuoti tik 2020 m. ir 2021 m. patirtas išlaidas. Priemonė yra nauja ir buvo įgyvendinama nuo 2020 m. rugsėjo mėn. iki 2022 m. kovo mėn. pabaigos;
- (8) Lenkija atitinka Reglamento (ES) 2020/672 3 straipsnyje nustatytas finansinės paramos prašymo sąlygas. Lenkija pateikė Komisijai tinkamų įrodymų, kad faktinės ir numatytos viešosios išlaidos nuo 2020 m. vasario 1 d. padidėjo 11 826 003 428 EUR dėl nacionalinių priemonių, kurių imtasi siekiant sumažinti socialinį ir ekonominį COVID-19 protrūkio poveikį. Tai staigus ir smarkus padidėjimas, nes jis taip pat susijęs su naujomis su sveikata susijusiomis priemonėmis, skirtomis kovoti su COVID-19 protrūkiu, kurios taikomos didelei Lenkijos įmonių ir darbo jėgos daliai. Lenkija ketina dėl naujų su sveikata susijusių priemonių padidėjusią išlaidų sumą finansuoti taip: 9 100 000 EUR – Sąjungos lėšomis iš ES biudžeto, o 580 210 341 EUR – savo lėšomis;
- (9) Komisija pagal Reglamento (ES) 2020/672 6 straipsnį pasikonsultavo su Lenkija ir patikrino, ar staiga smarkiai padidėjo faktinės ir numatytos viešosios išlaidos,

³ 10a straipsnio 1 ir 2 dalys, o nustojus galioti 10a straipsniui – 11h straipsnio 2 dalies 2 punktas ir 4 dalis. 2020 m. Įstatymų leidinys (*Dziennik Ustaw*), 374 punktas su pakeitimais.

⁴ 10a straipsnio 1 dalis. 2020 m. Įstatymų leidinys (*Dziennik Ustaw*), 374 punktas.

⁵ 42 straipsnis. 2020 m. Įstatymų leidinys (*Dziennik Ustaw*), 1493 punktas.

tiesiogiai susijusios su sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašiomis priemonėmis, taip pat atitinkamomis dėl COVID-19 protrūkio taikomomis su sveikata susijusiomis priemonėmis, nurodytomis 2022 m. rugsėjo 19 d. prašyme;

- (10) su sveikata susijusių priemonių, nurodytų 2022 m. rugsėjo 19 d. Lenkijos prašyme ir 6–7 konstatuojamosiose dalyse, suma sudaro 1 672 546 359 EUR;
- (11) todėl Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2020/1353 jau suteikta finansinė parama taip pat turėtų apimti naujas priemones, kurios nurodytos 6–7 konstatuojamosiose dalyse;
- (12) šis sprendimas neturėtų daryti poveikio procedūrai, kurios gali būti pradėtos dėl vidaus rinkos veikimo iškraipymo, ypač pagal Sutarties 107 ir 108 straipsnius, rezultatams. Jis nėra viršesnis už reikalavimą, kad valstybės narės praneštų Komisijai apie galimas valstybės pagalbos atvejus pagal Sutarties 108 straipsnį;
- (13) Lenkija turėtų reguliariai informuoti Komisiją apie numatytą viešųjų išlaidų įvykdymą, kad Komisija galėtų įvertinti, koku mastu Lenkija įvykdė tas išlaidas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1353 iš dalies keičiamas taip:

2. 3 straipsnis pakeičiamas taip:

„3 straipsnis

Lenkija gali finansuoti šias priemones:

- a) 2020 m. kovo 2 d. Įstatymo dėl specialių sprendimų, susijusių su COVID-19, kitų infekcinių ligų ir jų sukeltų krizinių situacijų prevencija, kova su jomis ir jų likvidavimu, 31zo straipsnyje numatytą socialinio draudimo įmokų sumažinimą, taikomą išlaidų, susijusių su parama savarankiškai dirbantiems asmenims ir visiems socialiniams kooperatyvams (nepriklausomai nuo darbuotojų skaičiaus), daliai ir įmonių, turinčių ne daugiau kaip 50 darbuotojų, išlaidų nepertraukiamai dirbusiems darbuotojams daliai;
- b) 2020 m. kovo 2 d. Įstatymo dėl specialių sprendimų, susijusių su COVID-19, kitų infekcinių ligų ir jų sukeltų krizinių situacijų prevencija, kova su jomis ir jų likvidavimu, 15zq ir 15zua straipsniuose numatytą išmoką už prastovą savarankiškai dirbantiems asmenims ir pagal civilinės teisės reglamentuojamas sutartis dirbantiems asmenims;
- c) 2020 m. kovo 2 d. Įstatymo dėl specialių sprendimų, susijusių su COVID-19, kitų infekcinių ligų ir jų sukeltų krizinių situacijų prevencija, kova su jomis ir jų likvidavimu, 15g, 15ga, 15gg, 15zzb, 15zze ir 15zze² straipsniuose numatytas įmonių, kurios naudojasi sutrumpinto darbo laiko tvarka, savanoriškai sumažina darbo laiką arba kurių darbuotojai nepertraukiamai dirbo, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų subsidijas;
- d) 2020 m. kovo 2 d. Įstatymo dėl specialių sprendimų, susijusių su COVID-19, kitų infekcinių ligų ir jų sukeltų krizinių situacijų prevencija, kova su jomis ir jų likvidavimu, 15zzc straipsnyje numatytas subsidijas savarankiškai dirbantiems asmenims be samdomųjų darbuotojų;

- e) 2020 m. kovo 2 d. Įstatymo dėl specialių sprendimų, susijusių su COVID-19, kitų infekcinių ligų ir jų sukeltų krizinių situacijų prevencija, kova su jomis ir jų likvidavimu, 15zzd ir 15zzda straipsniuose numatytų savarankiškai dirbantiems asmenims, labai mažoms įmonėms ir nevyriausybinėms organizacijoms teikiamų paskolų, konvertuojamų į dotacijas, sumą, faktiškai konvertuotą į dotacijas;
- f) PGR diagnostinių tyrimų atlikimo laboratorijose, sudariusiose sutartis su Valstybiniu sveikatos fondu dėl SARS-CoV 2 diagnostinių AT-PGR tyrimų atlikimo, finansavimą, kaip numatyta 2020 m. kovo 2 d. Įstatyme dėl specialių sprendimų, susijusių su COVID-19, kitų infekcinių ligų ir jų sukeltų krizinių situacijų prevencija, kova su jomis ir jų likvidavimu, 10a straipsnio 1 ir 2 dalyse, o nustojus galioti 10a straipsniui – 11h straipsnio 2 dalies 2 punkte ir 4 punkte;
- g) papildomos mėnesinės piniginės išmokos medicinos specialistams ir vienkartinės papildomos piniginės išmokos kitiems sveikatos priežiūros darbuotojams skyrimą, kaip numatyta 2020 m. kovo 2 d. Įstatymo dėl specialių sprendimų, susijusių su COVID-19, kitų infekcinių ligų ir jų sukeltų krizinių situacijų prevencija, kova su jomis ir jų likvidavimu, 10a straipsnio 1 dalyje, o nustojus galioti 10a straipsniui – 2020 m. rugpjūčio 14 d. Įstatymo dėl tam tikrų teisės aktų pakeitimo, siekiant užtikrinti sveikatos apsaugos veikimą COVID-19 epidemijos metu ir jai pasibaigus, 42 straipsnyje“.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Lenkijos Respublikai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė